

Plan Odnowy Miejscowości Chwalibogowo i Grzymysławice na lata 2015-2020

Spis treści

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości chociaż dotyczy niewielkiego pod względem powierzchni czy liczby mieszkańców obszaru, jest ważnym dokumentem o strategicznym charakterze. Najbardziej praktycznym celem jego stworzenia jest umożliwienie aplikowania o zewnętrzne środki finansowe, przede wszystkim fundusze unijne. Unia Europejska i jej agendy wymagają bowiem, aby finansowane przedsięwzięcia nie miały charakter jednorazowych i nie przekładały się na bardziej wymierne i długofalowe efekty. Tworzenie Planów Odnowy można natomiast porównać do tworzenia strategii (niezależnie od tego, czy mamy tu na myśli strategię gminy, czy kraju), które pozwalają zaprogramować rozwój danego obszaru w długim

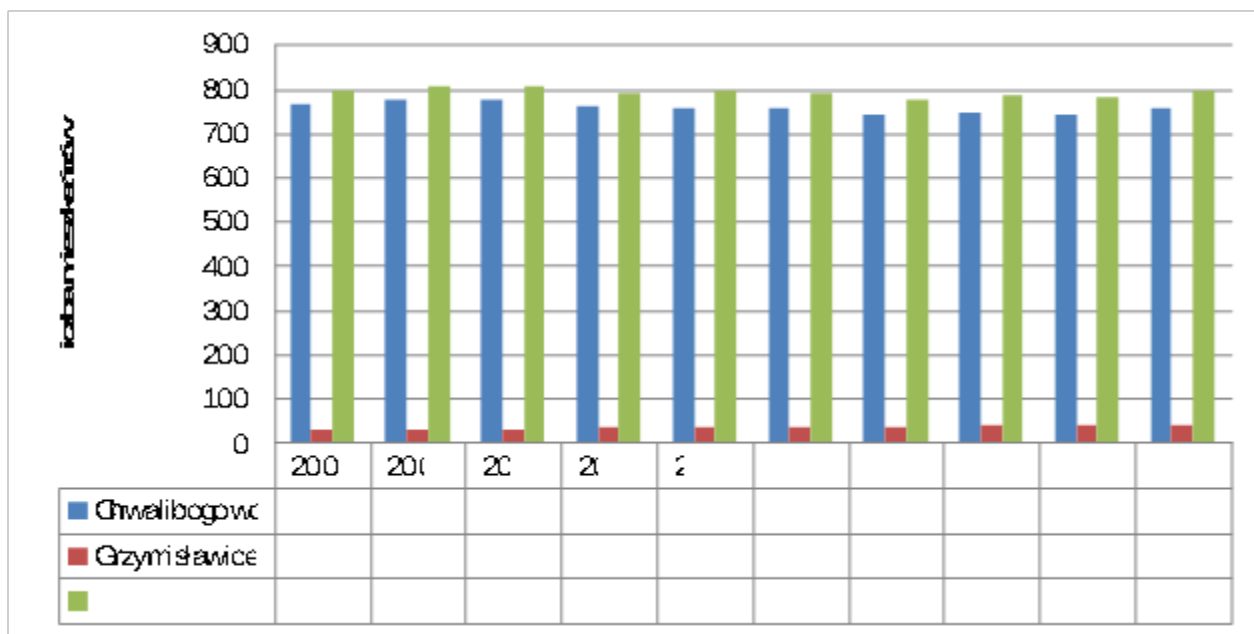
okresie. Oczywiście, jeśli planujemy przedsięwzięcia na okres 10 lat czy nawet dłuższy, musimy pamiętać, że zmieniają się warunki, w których będziemy działać. W związku z tym niezbędne jest aktualizowanie dokumentów strategicznych i uzupełnianie ich o nowe informacje.

Kolejną cechą dokumentów strategicznych jest odpowiadanie na realne potrzeby mieszkańców danego terytorium. Z tego względu Plany Odnowy Miejscowości nie mogą być narzucane przez zewnętrzne podmioty, które nie znając w pełni warunków występujących w danej jednostce, wpisują do każdego dokumentu te same punkty. Mieszkańcy – co jest widoczne zwłaszcza w małych miejscowościach – chcą aktywnie uczestniczyć w procesie decyzyjnym, który dotyczy miejsca swojego zamieszkania, mają mnóstwo pomysłów i chętnie angażują się w ich realizację. Dlatego właśnie niniejszy dokument powstawał przy aktywnym udziale lokalnej społeczności i zawiera wypracowane przez mieszkańców w czasie warsztatów postulaty.

1. Charakterystyka miejscowości

Chwalibogowo leży kilka kilometrów na południowy-wschód od Wrześni. Powierzchnia miejscowości wynosi 740,84 ha. Grzymysławice z kolei to wioska położona przy trasie z Wrześni do Środy Wlkp. o powierzchni 221,65 ha.

Liczba mieszkańców obu tych wiosek ulega wahaniom, przy czym w 2013 r. (w porównaniu z 2004 r.) więcej osób zamieszkuje w Grzymysławicach, natomiast Chwalibogowo straciło mieszkańców.

Ryc. 1 Liczba mieszkańców sołectwa Chwalibogowo w latach 2004-2013.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Miasta i Gminy Września.

Pierwsza wzmianka na temat Chwalibogowa w źródłach historycznych pojawia się w 1335 roku. W XIX w. typowy był podział wsi na część chłopską i szlachecką. W Chwalibogowie sytuacja wyglądała nieco inaczej i podzielone ono było na 3 części: szlachecką, pustkowie (tzw. Koszkwy) i folwark Chwalibogówko. Zamieszkiwało je wówczas 244 osób, które skupione były w 19 gospodarstwach. Zdecydowaną większość stanowili katolicy (209 osób), 19 stanowili ewangelicy i tyle samo Żydzi. Stu sześćdziesięciu mieszkańców nie posiadało umiejętności czytania ani pisania.

Występuje tu kilka ciekawych obiektów historycznych i zabytkowych:

- budynek dawnej poczty i banku z XIX wieku. Dawniej znajdowała się tu rządówka, później poczta i przedszkole (przeniesione do budynku szkoły podstawowej). Jest to budynek murowany z 1880 roku.

Ryc. 2 Budynek poczty (rządówki) w Chwalibogowie.

Źródło: [http://pl.wikipedia.org/wiki/Chwalibogowo_\(powiat_wrzesi%C5%84ski\)#mediaviewer/File:By%C5%82y_budynek_poczty_w_Chwalibogowie.JPG](http://pl.wikipedia.org/wiki/Chwalibogowo_(powiat_wrzesi%C5%84ski)#mediaviewer/File:By%C5%82y_budynek_poczty_w_Chwalibogowie.JPG).

- pałac w zespole pałacowo-folwarcznym, będący pod zarządem Agencji Nieruchomości Rolnych. Styl zabudowań nawiązuje do francuskiego renesansu (tzw. kostium francuski). Budowlę pokrywa mansardowy dach, w środkowej części usytuowano ryzalit, poddasze doświetlają lukarny, okna na parterze zakończone są półokrągło, a na piętrze są prostokątne. Pierwszym właścicielem był Franz Noske, w XIX w. pałac należał do rodziny Kęszyckich, później przejęli go Myszkowscy, von Skrbenscy (do 1920 r.) – niemiecka rodzina o czeskim pochodzeniu. Rudolf von Skrbensky wybudował także wieżę ciśnień stojącą w przypałacowym parku. Po 1945 r. budynek przeznaczono na spółdzielnię produkcyjną TZW Spółdzielnia, założoną przez tutejszych rolników i robotników. Obecnie pałac jest wpisany do rejestru zabytków pod numerem 1452/A (8. 06. 1973 r.).

Ryc. 3 Pałac w Chwalibogowie.

Źródło: <http://eksploratorzy.com.pl/viewtopic.php?f=78&t=3760>.

- zespół pałacowo-folwarczny poza pałacem obejmuje jeszcze: dwie murowane obory (1880 r. i kon. XIX w.), spichlerz (1880 r.), stajnię – wozownię (kon. XIX w.), owczarnię, murowaną stodołę, wieżę ciśnień (1905 r.), kuźnia (kon. XIX w.);

Ryc. 4 Wieża ciśnień

Źródło: <http://www.ssp-chwalibogowo.wrzesnia.pl/historia/chwalibogowo-bardo.htm>.

- park w zespole pałacowo folwarcznym w Chwalibogowie z 2. poł. XIX w., wpisany do rejestru zabytków pod numerem 1452/A 8 VI 1973 r. Jego powierzchnia wynosi ok. 4,5 ha, zarządza nim Agencja Nieruchomości Rolnych. Występują tu: akacje, dęby, jesiony, kasztanowce, klony, lipy, topole, świerki i wierzby.

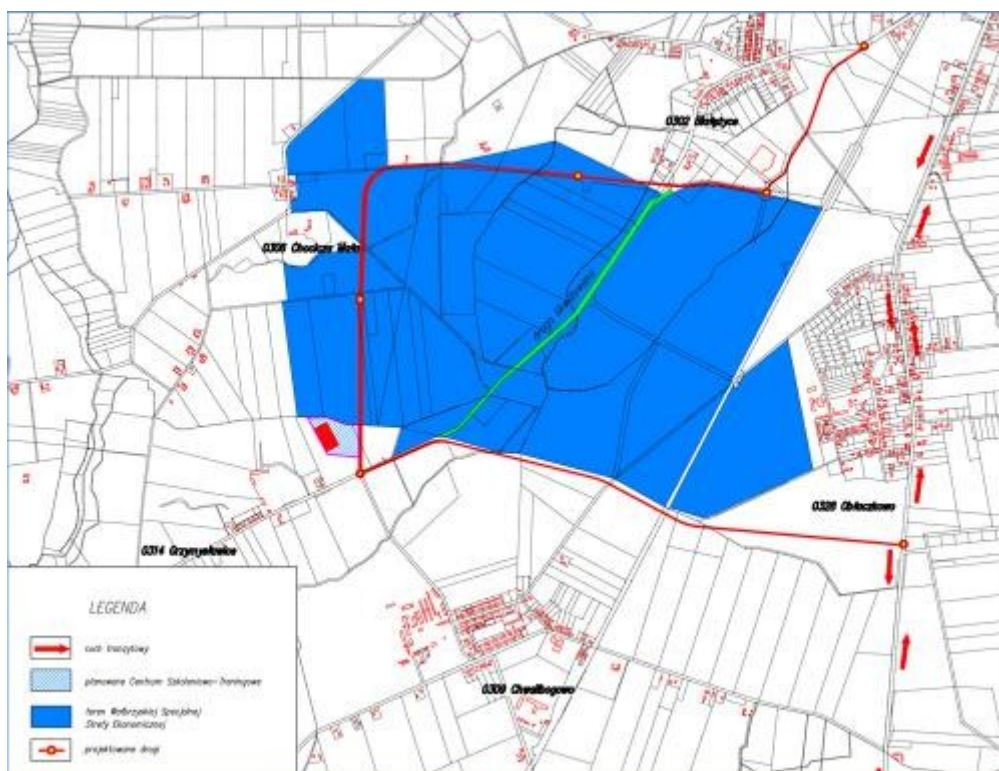
Ryc. 5 Park w zespole pałacowo-folwarcznym w Chwalibogowie
Źródło: <http://eksploratorzy.com.pl/viewtopic.php?f=78&t=3760>.

Historia Grzymysławic nie jest tak dobrze rozpoznana. Wzmianki o tej miejscowości pojawiły się w 1397 r., a nazwa pochodzi od Grzymysława Leszczyza z Korzku, zwanego także Drogosławem.

Znaczny obszar Grzymysławic stanowią lasy państwowe, a szczególnie tzw. uroczyska. Z ciekawszych obiektów architektonicznych należy wymienić zespół folwarczny. Tutejszy park o powierzchni 2,82 ha został wpisany do rejestru zabytków w 1986 roku (nr rej. 2104/A z 28.11.1986 r.).

Chwalibogowo to wieś typowo rolnicza – są tam 3 indywidualne gospodarstwa rolne i jedno dzierżawione po PGR. Gospodarstwo Rolne Sławomira Orłowska i Marcin Zys specjalizowało się w hodowli bydła (ok. 520 szt.). Obecnie jednak właściciele zrezygnowali z hodowli, przechodząc na uprawę roślin, a budynki

gospodarcze podlegają systematycznej rozbiórce. Ponad 350 ha terenu gminy Września stanowiły sady i to właśnie w Chwalibogowie (obok Gulczewa) było ich najwięcej. Niestety w dużej mierze właściciele zrezygnowali z ich uprawy. Ponadto 16 osób prowadzi tu działalność gospodarczą, a także istnieją 2 większe przedsiębiorstwa (spółdzielnia mieszkaniowa i spółka zajmująca się obróbką metali). W Grzymisławicach zaś zarejestrowano 2 podmioty prowadzące działalność, brak natomiast większych przedsiębiorstw. Utworzono tu również Wrzesińską Strefę Aktywności Gospodarczej, która obejmuje 331 ha między Obłaczkowem, Białężycami, Chociczą Małą i Wielką, Grzymisławicami i Chwalibogowem. W związku z jej funkcjonowaniem zaplanowano w tej miejscowości budowę Centrum Treningowego dla Powiatowego Centrum Edukacji Zawodowej, które pomogą w przygotowywaniu pracowników do zatrudnienia w firmach z utworzonej tu podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. W 2014 r. do strefy udało się przyciągnąć firmę Volkswagen, która uzyskała zwolnienie na okres 7 lat z podatku od nieruchomości od budynków i budowli. Firma ulokowała tu działki zajmujące się produkcją karoserii, montażem oraz lakiernią.

Ryc. 6 Mapa przedstawiająca tereny Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy
Ekonomicznej

Źródło: <http://wrzesnia.powiat.pl/aktualnosci/droga-bedzie-zamknieta-po-weekendzie.html>.

Poziom bezrobocia w Chwalibogowie osiągnął w 2013 r. 6,6%, co oznacza 50 osób (na łączną liczbę 756 mieszkańców) pozostających bez pracy. Z kolei w Grzymysławicach na 39 mieszkańców 1 osoba pozostawała niezatrudniona (2,6%).

Tylko Grzymysławice są zaopatrywane w wodę pitną przez jedną Stację Uzdatniania Wody – w Bardzie. Inaczej sytuacja wygląda w przypadku Chwalibogowa, na które pracują Stacje w Bardzie, Nowym Folwarku i Kaczanowie (część miejscowości obejmująca tereny do torów). Sieć kanalizacyjna została zbudowana w Chwalibogowie, ale obejmuje tylko część wsi; natomiast nie występuje w drugiej miejscowości. Na terenie sołectwa ułożona jest sieć gazowa, jednak żadne gospodarstwo nie jest do niej podłączone, choć istnieje taka możliwość.

Przez Chwalibogowo przebiega dwutorowa i zelektryfikowana linia kolejowa łącząca Oleśnicę z Chojnicami (nr 281). W Chwalibogowie znajduje się przystanek osobowy, dawniej także dworzec, który jednak obecnie jest bardzo zniszczony i nieużytkowany.

Chwalibogowo posiada (w stosunku do innych miejscowości w gminie Wrzesnia) dość rozwiniętą sieć drogową. Przebiega tędy gminna droga nr 411562P (klasa L) o długości ok. 0,5 km i szerokości 6,3 m. W ciągu tej drogi nie występują żadne obiekty inżynieryjne, ale za to jest ona wyposażona w chodniki. Drugą drogą gminną miejscowości jest droga 411561P, której długość na terenie wsi to 2,75 km. Jezdnia jest bitumiczna, jednak jej część ma charakter podłoża bitumicznego lub gruntu naturalnego. Również na tym odcinku nie występują żadne obiekty inżynieryjne. Ponadto przebiegają tędy dwie drogi powiatowe: nr 2929P i 2930P. Pierwsza z wymienionych prowadzi z Barda do Chwalibogowa i posiada kategorię G. Druga natomiast rozpoczyna się w Osowie i posiada tę samą kategorię, co poprzednia. Chwalibogowo położone jest w pobliżu drogi wojewódzkiej nr 432 Leszno-Krzywiń-Śrem-Środa Wlkp.-Wrzesnia, która biegnie jednocześnie przez Grzymysławice na odcinku prawie 6 km. Zarządcą drogi jest Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu. Jej przebieg ma zostać zmieniony na odcinku Grzymysławice-Obłaczkowo (przesunięcie w kierunku południowym), aby omijała ona tereny strefy ekonomicznej. Dwie drogi gminne prowadzą z kolei z Grzymysławic do

Chociczy Małej i do Barda. Pierwsza to droga nr 411559P o długości 2 km, szerokości 4,2 m i kategorii L. Występują tu dwa rodzaje nawierzchni: bitumiczna (na odcinku ok. 1,3 km) i tłuczniowa. Droga do Barda posiada numer 411564P i kategorię L. Ma ona 1,16 km długości i średnią szerokość 2,8 m.

W Chwalibogowie funkcjonuje przychodnia – Amika Konsorcjum Medyczne Sp. z o.o.

W Chwalibogowie znajduje się Samorządowa Szkoła Podstawowa. Powstała ona w 1989 r. z inicjatywy dyrektora szkoły w miejscowości Bardo. Potrzeba jej wybudowania wynikała z trudnych warunków lokalowych w tamtejszym obiekcie, który mieścił 7 sal lekcyjnych, niektóre z nich miały przechodni charakter, brakowało sali do zajęć sportowych, dodatkowo pogarszał się stan techniczny budynku, co generowało kolejne koszty. Rosła natomiast liczba dzieci (zwłaszcza z terenu Chwalibogowa), na naukę których zwyczajnie zaczynało brakować miejsca. Dyrektor Kombinatu Rolnego PGR przekazał grunt pod budowę nowej szkoły. Pieniądze na inwestycje pozyskano z Wiejskiego Funduszu Europejskiego, generalnym inwestorem był Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół Miasta i Gminy Września, ale w prace porządkowe po remoncie zaangażowali się nawet nauczyciele i rodzice dzieci. Ostateczne otwarcie i przekazanie budynku do użytkowania odbyło się w 1994 roku. Uczniowie szkoły z sukcesem biorą udział w licznych konkursach czy zawodach z bardzo różnych dziedzin, m.in. recytatorskich, sportowych, muzycznych. Od roku szkolnego 2012/2013 szkoła została włączona do programu „Cyfrowa szkoła” i została wyposażona w laptopy i tablicę multimedialną. Ponadto uczestniczyła w programach „Szkoła z Klasą 2.0” i „Tesco dla szkół”. Sukcesy osiągają również nauczyciele, uzyskując nagrody Wielkopolskiego Kuratora Oświaty czy Burmistrza Miasta i Gminy Września. Obecnie uczy się tam 134 dzieci. Obręb szkolny obejmuje miejscowości: Bardo, Chwalibogowo, Grzymysławice, Obłaczkowo, Osowo, Białężyce, Chocicza Mała, Chocicza Wielka, Chociczka, Żerniki.

Uczniowie z obu miejscowości będący w wieku gimnazjalnym należą do obwodu szkolnego Gimnazjum nr 1 im. Mikołaja Kopernika we Wrześni.

Rys. 1 Samorządowa Szkoła Podstawowa w Chwalibogowie.

Źródło: [http://pl.wikipedia.org/wiki/Chwalibogowo_\(powiat_wrzesi%C5%84ski\)#mediaviewer/File:Szko%C5%82a_podstawowa_w_Chwalibogowie.JPG](http://pl.wikipedia.org/wiki/Chwalibogowo_(powiat_wrzesi%C5%84ski)#mediaviewer/File:Szko%C5%82a_podstawowa_w_Chwalibogowie.JPG).

Chwalibogowo posiada całkiem dobre (w porównaniu z innymi miejscowościami gminy Września) połączenia autobusowe z Wrześnią. Do miasta jeździ 9 autobusów dziennie, poza tym 4 odjeżdżają do Tarnowej Górki, 2 do Barda i 1 do Środy Wlkp. Z kolei przez Grzymysławice autobus do Wrześni przejeżdża 6 razy dziennie i 4 razy do Tarnowej Górki. Wszystkie wymienione kursy obsługuje firma PKS Gniezno Sp. z o.o.

Działa tu Ludowy Zespół Sportowy, który powstał w 1997 r. i odnosi spore sukcesy w wiejskiej lidze piłki nożnej. Przez pewien czas w Chwalibogowie funkcjonowało również jedno z sześciu terenowych kół Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział we Wrześni (pozostałe w Miłosławiu, Kołaczkowie, Nekli, Sokołowie i Wrześni), obecnie już nie działa. Poza organizacją wycieczek dla seniorów, Związek prowadzi kasę pogrzebową, z której udziela zapomóg rodzinom swoich zmarłych członków.

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

Każda jednostka terytorialna, w tym także wieś czy sołectwo opiera swój rozwój na posiadanych zasobach, które je wyróżniają i mogą stanowić potencjał dla kreowania działań w zakresie odnowy czy rewitalizacji. Diagnoza przeprowadzona na rzecz sołectwa pozwoliła zagregować zasoby w trzy podstawowe grupy:

Zasoby przyrodnicze i historyczne

- zespół pałacowo-parkowy w Chwalibogowie, w tym wieża ciśnień,
- zespół folwarczny w Grzymysławicach,
- budynek po poczcie z 1880 roku.

Zasoby infrastruktury technicznej

- droga wojewódzka nr 432,
- dość rozwinięta sieć dróg powiatowych i gminnych,
- sieć elektryczna,
- sieć wodociągowa,
- sieć kanalizacyjna w Chwalibogowie,
- zelektryfikowana linia kolejowa,
- sieć telekomunikacyjna.

Zasoby infrastruktury i kapitału społecznego

- istniejące od 1970 r. Koło Gospodyń Wiejskich,
- istniejący od 1997 r. LZS Chwalibogowo,
- zaangażowana w liczne projekty Samorządowa Szkoła Podstawowa w Chwalibogowie,
- funkcjonowanie Stowarzyszenia Kobiet Gminy Września „Wrzoski”.

3. Ocena mocnych i słabych stron

W etapie diagnostycznym poprzedzającym określenie celów i zadań bardzo pomocną i często stosowaną metodą pozyskiwania danych i lepszego poznania jednostki jest analiza SWOT. Jej nazwa stanowi akronim angielskich słów:

- **S**trengths (mocne strony),
- **W**eaknesses (słabe strony),
- **O**pportunities (szanse),
- **T**hreats (zagrożenia).

Tab. 1 Schemat analizy SWOT

		charakter oddziaływania czynnika	
		pozytywny	negatywny
najmiejscze występowania	wewnętrzne	S silne strony	W słabe strony
	zewewnętrzne	O szanse	T zagrożenia

Źródło: „Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej”.

Czynniki wewnętrzne ze względu na ich charakter oddziaływania dzielimy na:

- mocne strony, czyli atuty (czynniki wewnętrzne pozytywne) miejscowości to zjawisko bądź zasoby pozytywne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju jednostki, na które bezpośredni wpływ ma sama gmina (mieszkańcy, instytucje, władze samorządowe);
- słabe strony (czynniki wewnętrzne negatywne) to zjawisko bądź deficyty ograniczające możliwości rozwoju sołectwa, na które bezpośredni wpływ ma sama jednostka.

Podobnego podziału dokonać można analizując potencjalny wpływ czynników zewnętrznych. Szanse (czynniki zewnętrzne pozytywne) to zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane staną się impulsem do rozwoju oraz osłabiają zagrożenia. Zagrożenia (czynniki zewnętrzne negatywne) – to wszystkie czynniki zewnętrzne, które postrzegamy jako bariery rozwoju jednostki, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. O ile możliwość kreowania mocnych stron i niwelowania jest w zasięgu naszych możliwości – możemy podejmować określone decyzje, o tyle zarówno na szanse jak i zagrożenia nie mamy wpływu występują one w otoczeniu i na ich występowanie mają wpływ inne podmioty. Możemy je jednak wykorzystywać i dostosowywać się.

W efekcie prac przeprowadzonych w trakcie warsztatów z mieszkańcami i liderami lokalnymi otrzymano cztery listy: silnych stron sołectwa (takich, które należy wzmacniać), słabych stron (takich, które trzeba niwelować), szans (tych, które należy wykorzystywać) oraz zagrożeń (tych, których należy unikać).

Analiza SWOT dla sołectwa Chwalibogowo-Grzymysławice

Mocne strony

- sieć wodociągowa i kanalizacyjna,
- podłączenie gospodarstw domowych do sieci gazowej,
- sieć kanalizacji deszczowej,

- bliskość autostrady A2 i przebieg drogi wojewódzkiej nr 432,
- chodnik wzdłuż drogi powiatowej,
- istnieje przedszkole i świetlica wiejska,
- szkoła podstawowa angażująca się w liczne projekty, współpracująca z różnymi partnerami (ministerstwo, Biblioteka Pedagogiczna),
- boisko sportowe przy szkole, także do koszykówki i siatkówki,
- plac zabaw,
- stacja kolejowa,
- ciekawe obiekty historyczne i zabytkowe,
- wytyczone i oznakowane szlaki rowerowe,
- aktywna i zintegrowana społeczność lokalna,
- niski poziom bezrobocia,
- rozwinięte sadownictwo,
- działalność Wrzesińskiej Strefy Aktywności Gospodarczej.

Słabe strony

- brak pomysłu za zagospodarowanie obiektów historycznych,
- zły stan techniczny sieci wodociągowej,
- niedrożność kanalizacji deszczowej,
- zły stan techniczny dróg,

- zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców zwłaszcza w Grzymysławicach, ze względu na duży ruch na przebiegającej przez miejscowość drodze wojewódzkiej,
- brak terenów pod budownictwo jednorodzinne,
- zły stan techniczny chodnika przy drodze gminnej,
- zły stan techniczny boiska sportowego,
- brak urządzeń służących sportom innym niż piłka nożna/siatkowa/koszykowa, np. siłowni zewnętrznej czy do fitnessu,
- niekorzystna struktura własnościowa parku (należy do Agencji Nieruchomości Rolnych), uniemożliwiająca czy utrudniająca mieszkańcom korzystanie z niego,
- niski standard życia.

Szanse

- środki finansowe w nowej perspektywie unijnej, możliwe do wykorzystania na poprawę infrastruktury technicznej; szczególnie ważny Program Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- środki z funduszu sołectkiego, inicjatywy lokalnej,
- porozumienie z Agencją Nieruchomości Rolnych w zakresie korzystania przez mieszkańców z należących do niej zabytkowych parków,
- wykorzystanie parków do organizacji imprez plenerowych dla mieszkańców, np. gier dla dzieci i młodzieży,

Zagrożenia

- zbyt małe środki finansowe w stosunku do potrzeb,
- słaba promocja regionu, a co za tym idzie – poszczególnych miejscowości gminy,
- brak firm zainteresowanych inwestowaniem we Wrzesińskiej Strefie Aktywności Gospodarczej,
- zła koniunktura gospodarcza, która może powodować zamykanie firm działających w strefie ekonomicznej,
- niesprzyjające warunki pogodowe dla produkcji sadowniczej bądź choroby owoców.

4. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia angażujące społeczność lokalną

W celu osiągnięcia wymiernych efektów oraz przyspieszenia tempa przekształceń proponuje się następujące **kierunki rozwoju**:

POPRAWA WARUNKÓW INFRASTRUKTURALNYCH

Chociaż obie wsie – Chwalibogowo i Grzymysławice – są podłączone do sieci wodociągowej, to jednak jej stan techniczny pozostawia wiele do życzenia. Aby ograniczyć awaryjność instalacji (co jednocześnie podraża koszty jej użytkowania ze względu na konieczność ciągłych i nieraz również skomplikowanych napraw), Przedsiębiorstwo Wodociągów i Komunikacji Sp. z o.o. we Wrześni powinna przeznaczyć środki na modernizację sieci. Część z tych środków finansowych może pochodzić z funduszy unijnych np. z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Podobnie kształtuje się sytuacja i stan kanalizacji deszczowej, która jest niedrożna i należy przeznaczyć fundusze przede wszystkim na jej oczyszczenie.

Drogi powiatowe i gminne na terenie sołectwa również znajdują się w złym stanie technicznym. Problem dotyczy również chodników, zwłaszcza tych przy drogach gminnych (wymagają naprawy). Poruszanie się pojazdów samochodowych po jezdniach oraz pieszych po chodnikach obarczone jest niebezpieczeństwem wystąpienia wypadku. Należy także zadbać o oświetlenie ulic, zwłaszcza powiatowych, przebiegających przez teren sołectwa.

Ze względu na zły stan przystanków autobusowych (także nieestetyczny wygląd), trzeba przeznaczyć środki finansowe na wymianę wiat. Zadbano również o to, aby mieszkańcy mieli gdzie uprawiać sport czy organizować imprezy integracyjne, jednak ze względu na stan techniczny i zaniedbanie boisko w Chwalibogowie wymaga remontu.

**POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW PRZEZ DZIAŁANIA
AKTYWIZACYJNE I DBAŁOŚĆ O INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ**

Obecnie w sołectwie Chwalibogowo-Grzymysławice działa m.in. Koło Gospodyń Wiejskich czy Stowarzyszenie Kobiet Gminy Września. Przygotowują one inicjatywy aktywizujące mieszkańców. Można zatem – aby podtrzymać ten niezwykle pozytywny trend – przekazać fundusze na np. opracowanie specjalnego programu działania tych podmiotów, dzięki któremu udałoby się zintegrować mieszkańców, spędzających ze sobą czas mile i aktywnie.

Niewykorzystany pozostaje pałac oraz park – oba obiekty zabytkowe. Po ich wyremontowaniu mogłyby stać się również miejscem spotkań dla mieszkańców. Wytyczone i oznakowane już ścieżki rowerowe można uzupełnić opisami obiektów z regionu.

5. Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych

Tab. 2 Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych

Zadanie	Opis przedsięwzięcia	Szacunkowy koszt inwestycji	Termin realizacji	Planowane źródła finansowania
POPRAWA WARUNKÓW INFRASTRUKTURALNYCH				
Budowa miejsca czynnego wypoczynku – siłownia zewnętrzna, fitness.	Miejsce wypoczynku miałyby służyć zarówno starszym mieszkańcom, jak i młodzieży. Inwestycja obejmuje przygotowanie terenu i zamontowanie na świeżym powietrzu zestawu ogólnodostępnych i całkowicie bezpłatnych urządzeń sportowych., np. orbitrek, wahadło, wioślarz, ławeczka, wyciąg górny.	33 000 zł	2015-2021	środki własne gminy, fundusz sołecki
Wymiana posadzki oraz pomalowanie świetlicy wiejskiej	Zniszczona obecnie posadzka w świetlicy powinna zostać wymieniona na nawierzchnię PCV. Zakres prac obejmuje w tym wypadku usunięcie kafelek, wypoziomowanie podłogi oraz położenie nowej nawierzchni. Malowanie ścian wymaga również wcześniejszego ich zagruntowania oraz uzupełnienia ubytków.	34 000 zł	2015-2021	środki własne gminy, fundusz sołecki
Budowa boiska sportowego	Boisko powinno dawać możliwość gry w piłkę ręczną, siatkówkę i mini koszykówkę. Należy je również wyposażyć w ławeczki, oświetlenie, kosze na śmieci, ścieżki.	320 000 zł	2015-2016	środki własne gminy, fundusze unijne, fundusz sołecki, Ministerstwo Sportu i Turystyki,
Budowa ścieżki pieszo-rowerowej z Chwalibogowa	Ścieżka powinna oddzielić ruch pieszy i rowerowy od samochodowego i tym samym wpłynąć pozytywnie	200 000 zł	2016	środki własne gminy,

Spis rycin

Spis tabel

Przewodniczący Rady Miejskiej we Wrześni

/-/Waldemar Grzeńkowiak